

[Per Stig Møller]

Et tredje udgangspunkt er, at opslagsværker og klassiske titler ikke kan udkomme. Også dette forekommer at være en tvivlsom påstand, eftersom forlagene indskiber sig i den ene store encyklopædi efter den anden og lancerer mammothistorieværker af alle slags på stribe samt til stadighed udsender klassikere for børn og voksne på ny. Om dette sagde bogbranchens folk i bogudvalget, at der kontinuerligt finder en ikke ubetydelig udgivelse sted på forlagene af såvel klassisk børnelitteratur som klassiske værker i det hele taget. Det står i betænkning nr. 969 fra 1983, side 203.

Imidlertid er der da gode tendenser i forslaget. Det drejer sig f.eks. om værk- og personstøtteordningen samt lagerstøtten til klassikerudgivelserne. Da kunstfonden ikke er tilstrækkelig stor og tilstrækkelig omfattende i sit mandat til at yde al den hjælp, bogen har behov for, vil vi naturligvis gerne være med til at gøre den større og lave en større indsats for forfattere af børne- og ungdomsbøger og oversættere, ikke mindst fordi der i vores oversættelseslitteratur i de senere år er opstået en enorm lakune.

Fagbøgerne falder i sagens natur uden for kunstfondens gebet og har jo en lang række andre støttemuligheder, men måske skal man se på, om der skal forøges noget.

Vi vil også gerne være med til at sikre moderne kritiske og oplysende klassikerudgivelser, men vi vil foretrække, at det sker gennem allerede eksisterende forlag og selskaber såsom eksempelvis Det danske Sprog- og Litteraturselskab. Det har jo i forvejen rigeligt bevist, at det kan magte opgaven og i praksis sammen med Nyt Dansk Litteraturselskab dementeret, at der skulle være behov for det uvildige organ, der foreslås, til at indsamle og koordinere oplysninger om udgivelsesbehov på netop dette område. Hvorfor skal vi partout altid have ekstra smagsdommere og nye udvalg til alt? Hvorfor skal vi altid forlods lade den første del af kagen gå til administration og til udvalg?

Endelig er vi heller ikke overbevist om behovet for en så voldsom tidsskriftstøtteordning i et land – 20 tidsskrifter forestiller man sig – hvor man aldrig har haft mere end et par stykker ad gangen. Tidsskrifter skal nok komme, når tiden er til det, og de skal ikke holdes i live, fordi tiden har været til dem. Jeg er derfor enig med kulturministeren i, at

vi bør vente og se på den rapport, der kommer om tidsskrifterne, men det er ikke noget, man kunstigt skal holde i live. Det er imod tidsskrifternes natur.

Når vi ned til disse mere realistiske rammer, kan vi også undvære den udbygning af fonde og sekretariater, som sluger penge og styrer dørmekanismerne i kunstens verden. Til gengæld kan vi måske finde sammen om at fremme ophavsmændenes og klassikernes overlevelse til gavn for nutiden og fremtiden, og efter at have hørt kulturministeren vil jeg da anbefale, at det sker ved at afvise dette forslag og arbejde videre efter den retning, der er foreslået.

Povl Brøndsted (V):

Venstre er enig med SF i bekymringen for den danske bogs situation, men venstre er uenig med SF om løsningsmodellen, for vi tror ikke, at det er et spørgsmål om et tilskud på 15 mill. kr. eller et eller andet større eller mindre beløb, og så er alt godt, hvis det bliver givet. Forfatterstøtte, værkstøtte og tidsskriftstøtte redder ikke bogens miljø i vor samtid.

Jeg tror, vi skal se først på, at der er manglende lyst til at læse bøger, at samle bøger og at eje bøger. Der er ikke, som man så i tidligere tid, en stor trang til at have sin egen lille bogsamling; der er andre ting, der er gået ind i stedet for. At læse skal nok prioriteres. At læse bøger især skal prioriteres højere i vore skoler og i vor uddannelse, for det er det at lære at læse, at læse tykke bøger, der også er med til at skabe interessen omkring det.

For det andet har bogen fået hård konkurrence fra de andre former for medier. Det gælder både, at disse medier tager en masse af den tid, som tidligere blev brugt til boglæsning, men også, at mange penge, som tidligere blev sat i bøger, bliver brugt til bånd og plader og andre lignende ting.

For det tredje tror jeg, vi skal indse, at den stigende mængde af fotokopiering har medført et mindre køb af bøger på de institutioner, der bruger bøger. Bliver reglerne om fotokopiering fulgt, går det jo heller ikke ud over forfatterne, men det går selvfølgelig ud over forlagene og ud over udlåningsstederne. På den anden side tror jeg også, der er grund til at understrege, at vi skal være